

**İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevreyolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu ile Malî ve İktisadi İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5 er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu
(M. Meclisi : 2/385, C. Senatosu : 2/323)**

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 312)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2204*

7 . 6 . 1971

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 3 . 6 . 1971 tarihli 107 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, İstanbul Boğaz köprüsü ve çevre yolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

*Not : Bu teklif 27 . 7 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3 . 6 . 1971 tarihli 107 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir.
(Millet Meclisi S. Sayısı : 312)*

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/323
Karar No. : 80*

24 . 6 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 3 Haziran 1971 tarihli 107 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, İstanbul Boğaz köprüsü ve çevre yolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 7 Haziran 1971 tarihli ve 2204 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 24 Haziran 1971 tarihli Birleşiminde Bayındırlık Bakanı Cahit Karakaş ile İmar ve İskân Bakanı Selâhattin Babür-öglü da hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Millet Meclisi metni, İstanbul Boğaz köprüsü ve çevre yolu proje sahasına dâhil ve 775 sayılı Kanunun kapsamına giren veya girmiyen ve 23 Temmuz 1970 tarihine kadar inşa edilmiş olan

gecekonduların tasfiyesi için sözü edilen kanunun ilgili hükümlerini uygulamaya, Boğaz köprüsü ve çevre yolu proje ve inşaat çalışmalarını yürüten Bayındırlık Bakanlığını yetkili kılmayı öngörmektedir.

Millet Meclisi metnine esas teklifin gerekçesinde, memleketimiz ve ekonomimiz bakımından büyük ehemmiyeti haiz, İstanbul Boğazı çevre yollarının yapımında büyük ekonomik yararlar bulunduğu ifade edilmekte ve İstanbul Boğazı çevre yollarının bir an evvel yapılmasını ve zamanında halkın hizmetine arz edilmesini sağlamak maksadıyla hazırlanan bu kanun teklifinde, yol proje sahasına giren ve tasfiyesi zorunlu bulunan gecekondu sakinlerinin açıkta bırakılmaması ve mağduriyetlerine meydan verilmemesi düşüncelerinin ön plâna alındığı belirtilmektedir.

Yine gerekçede, tasfiye edilecek gecekonduların yerine mümkün olan süratle ve en kısa zamanda yeni mesken ve alt yapı tesisleri inşa etmek, bu meskenleri hak sahiplerine tevzi ve tahsis etmek için yürütülecek faaliyetlerin gerek deprem, gerek sair tabii âfetlerle yıkılan köy ve kasabaları inşa etmekte çok geniş ve yüklü bir çalışma içinde bulunan İmar ve İskân Bakanlığının esas görevleri arasında olmakla beraber bu çevre sorunlarının genel gecekondu konusundan ayrı mütalâa edilmesinde ve takibedilen maksada uygun şekilde özel bir kanuni düzenlemeye tabi kılınmasında fayda görüldüğü ileri sürülmektedir.

İstanbul çevre yolu proje sahasına giren gecekonduların kamulaştırılması, kaldırılması ve bunların yerine alt yapı tesisleri ile birlikte yeniden bina inşa ve tahsisi görevinin, sözü edilen çevre yollarını yapmakla görevli bulunan ve büyük teknik gücü, geniş imkânları ve nihayet inşaat konusunda en geniş yetkilere mâlik Bayındırlık Bakanlığınca yerine getirilmesinin daha yararlı olacağı görüşü, Bayındırlık ve İmar ve İskân bakanlarınca da uygun mütalâa edilerek Millet Meclisi metninin benimsendiği ifade edilmiştir.

Millet Meclisi metni, memleketimiz bakımından pek önemli bir eserin başarılmasının gerektirdiği zaruretlerin kanuni bir düzenlemeye kavuşturulmasının bir icabı olarak mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nei maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Teklifin mahiyeti gözetilerek Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Gereği için Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan Samsun <i>R. Rendeci</i>	Başkanvekili Tokat Muhalifim, muhalefeti- me ait şerh eklidir. <i>Z. Betül</i>	Sözcü Eskişehir <i>Ö. Ucuza</i>	Kâtip Hatay Kanununun 1 nei ve 4 nei maddelerine muhalifim Eşitlik ve genellik ilkele- rine aykırıdır. Söz hakkım saklıdır. <i>E. Bahadır</i>
Çorum <i>M. Ş. Özçetin</i>	Gaziantep <i>İ. Kutlar</i>	Hatay <i>M. Deliveli</i>	Sakarya <i>M. Tığl</i>
	Tabii Üye Muhalifim, söz hakkım mahfuzdur. <i>M. Ataklı</i>	Diyarbakır <i>A. Erdoğan</i>	

Muhalefet Şerhi

24 Haziran 1971

1. — Gecekondu problemi uygar bir toplum için yüz karasıdır. Parlâmento ve Hükümetler bu gerçeğe vâkıf olarak, uzun zamandan beri gecekondu ve gecekonduculuğu önleme çabası içinde bulunmaktadır.

Durum böyle olunca, İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevre yolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesini öngören kanun teklifi, 775 sayılı Kanunun hükümlerini çiğniyenlere ceza vermek gerekirken taltif eden bir iltimas kanunu mahiyetinde görünmektedir.

2. — Teklif eşitlik prensibini çiğnediği için Anayasaya aykırıdır.

Çünkü, 775 sayılı Kanun 1966 dan sonra gecekondu yapımını önliyen hükümler getirirken o tarihe kadar yapılanları da Devlet himayesine alınmıştır. Yeni kanun teklifi ise, özel bir bölge ve özel bir maksat için hükümler getirmek suretiyle Türkiye'nin diğer vilâyetlerindeki 1966 yılından sonra yapılan gecekonduların bu kanun hükümlerinden yararlanmasına sebebolarak eşitlik prensibini bozmaktadır.

Ayrıca kanun teklifi, İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevre yolu sahasındaki gecekonducular arasında da ayrıcalık yaratarak eşitlik prensibini bozmaktadır.

Kanun teklifi, 23 . 7 . 1970 tarihine kadar inşa edilmiş olan gecekonduların tasfiyesini himaye ve o tarihten sonra inşa edilenlerin ise himaye dışı bırakarak bu kez de kendi hükmü ile eşitliği ihlâl etmektedir.

3. — Aslında gecekondu sorununun halledilmesi verilen tavizlerle mümkün değildir. Metin 775 sayılı Kanun hükümlerinin açıklıkla uygulanmasına imkân verecek şekilde düzenlenmesi eşitlik prensibinin gerçekleşmesine imkân ve Anayasaya aykırılığı kalmaz.

Komisyon kararı bu yönde olmadığı için kanun teklifine muhalifim.

Mucip Ataklı

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi

Muhalefet Şerhi

775 sayılı Kanun; yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan gecekondu için özel hükümler ihtiva etmekte ve o tarihten sonra gecekondu yapılmasını men, şayet yapılmış ise yıkılmasını emretmektedir.

Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde ise; 775 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ve fakat kanun teklifinin verildiği 23 . 7 . 1970 tarihine kadar yapılan gecekonduları, 775 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan gecekonduların statüsüne tabi tutmaktadır.

Bu, kanunların genel ve eşitliği bozmıyacak hükümler ihtiva etmesi gerektiği hakkındaki Anayasa kuralına aykırı düşen bir istisnadır. Zira, sözü edilen metin, 775 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra (İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevre yolu projesi sahasında) yapılan gecekonduları 775 sayılı Kanunun kapsamına almakta ve o saha dışında yapılan gecekonduları ise 775 sayılı Kanunun kapsamı dışında bırakmaktadır.

Bu nedenle Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde metninin aynen kabul edilmesine muhalifim.

25 . 6 . 1971

Zihni Betül

Cumhuriyet Senatosu Tokat Üyesi

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu

Geçici Komisyonu

Esas No. : 2/323

Karar No. : 2

1 . 7 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 3 Haziran 1971 tarihli 107 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işarı oy ile kabul edilen, İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevre yolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 23 . 6 . 1971 tarihli 78 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuza havale edilmiştir. Sözü geçen kanun teklifi komisyonumuzun 1 . 7 . 1971 tarihli birleşiminde ilgili bakanlık temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde belirtilen hususlar komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir. Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda da istemde bulunulmuştur.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Kütahya <i>İ. Ethem Erdinç</i>	Sözcü Sakarya <i>O. Salihoglu</i>	Kâtip Tabii Üye <i>S. Özgür</i>	Edirne <i>M. Nafiz Ergeneli</i>
Ankara <i>Y. Köker</i>	Trabzon <i>A. Şakir Ağanoglu</i>	Kırklareli Ali Alkan Toplantıya katılmadı	Kars Mehmet Hazer Toplantıya katılmadı
Kayseri Sami Turan Toplantıya katılmadı	Kocaeli Söz hakkını saklıdır <i>H. İşmen</i>	Gaziantep <i>İ. Tevfik Kutlar</i>	İstanbul <i>H. Berkol</i>
	Afyon K. <i>K. Karaağaçlıoğlu</i>	Tunceli Arslan Bora Toplantıya katılmadı	Ordu <i>B. Sıtkı Baykal</i>

**Millet Meclisinin kabul ettiği
metin**

İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevreyolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında Kanun

MADDE 1. — İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevre yolu projesi sahasına dâhil ve 775 sayılı Kanunun kapsamına giren veya girmiyen ve 23.7.1970 tarihine kadar inşa edilmiş olan gecekonduların tasfiyesi için sözü geçen kanunun ilgili hükümlerini uygulamaya Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Gerekli giderler Karayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinin ilgili bölümlerinden (Kamulaştırma ve satınalma tertipleri dâhil) tefrik edilerek bütçe kanunları gereğince Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin özel tertiplerine intikal ettirilecek ödeneklerle sağlanır.

İnşaatla ilgili harcamalarda, 775 sayılı Kanunun 33 nci maddesinin ikinci fıkrası uygulanır.

MADDE 3. — Bayındırlık Bakanlığı bu kanuna göre yaptığı konut ve alt yapı tesislerini, maliyet bedelleri ile birlikte, tevzi ve tahsis edilmek üzere, İmar ve İskân Bakanlığına devreder. Tahsiste, Bayındırlık Bakanlığının vereceği listedeki sıra uygulanır. İmar ve İskân Bakanlığı, borçlandırmayı ve diğer işlemleri kendi usullerine göre yürütür.

MADDE 4. — Birinci maddenin kapsamı içindeki hak sahiplerinden evini kendi yapmak üzere proje, arsa ve kredi almak isteyenler için, T. Emlâk

Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevreyolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

İstanbul Boğaz Köprüsü ve çevreyolu projesi sahasındaki gecekonduların tasfiyesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

Kredi Bankasında, 775 sayılı Kanununun 14 nci maddesi gereğince teşkil edilmiş olan fondan ayrılacak veya Karayolları Genel Müdürlüğünce bütçenin 2 nci maddede belirtilen tertiplerinden bankaya yatırılacak paralarla Bayındırlık Bakanlığı adına bir fon tesis edilir. T. Emlâk Kredi Bankası, Bayındırlık Bakanlığının izni ile, bu fondan yapılacak ödemeleri, 775 sayılı Gecekondu Kanununun 15 nci maddesinde bahsi geçen usullere ve yönetmeliğe göre yürütür. Bu işlemlerde 3 nci madde hükümlerine göre İmar ve İskân Bakanlığına devredilir.

MADDE 5. — Diğer kanunlardaki bu kanuna aykırı hükümler uygulanmaz.

MADDE 6. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.